

LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2025

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuustolle

LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Sisällysluettelo

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely	3
2. Edellisten vuosien arviointikertomusten huomioiden johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	4
3. Valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	5
3.1. Yleistä kuntayhtymän taloudesta	5
3.2. Talousarvion toteutuminen	5
3.3. Konsernitavoitteet.....	7
4. Valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	8
4.1. Sitovat toiminnalliset tavoitteet	8
4.2. Strategiset tavoitteet	8
4.3. Strategisten tavoitteiden toteutuminen kuntayhtymätasolla	9
4.4 Oppilaitoksen toiminnan arviointi.....	10
5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	12
6. Henkilöstö.....	13
7. Yhteenveto vuoden 2025 tavoitteiden toteutumisesta	14
8. Johtopäätökset ja allekirjoitukset	15

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Yhtymävaltuusto 13.8.2025 § 21; tarkastuslautakunnan kokoonpano vuosille 2025-2029:

Varsinainen jäsen

Eeva Lääveri, puheenjohtaja
Tea Jaakkola, varapuheenjohtaja
Lari Pynnä
Olli Salomäenpää

Varajäsen:

Virpi Hautala
Anniina Vinkki
Taito Lehmusta
Vesa Oja

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi uutena tehtävänä 1.6.2017 alkaen tarkastuslautakunnan tehtävänä on ollut valvoa Kuntal 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut BDO Audiator Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Piia-Tuulia Rauhala.

Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt 29.9.2025 arviointisuunnitelman toimikaudekseen. Tarkastuslautakunta on laatinut arvioinnin toteuttamiseksi vuotuisen työohjelman. Lautakunta on kokoontunut vuoteen 2025 kohdistuvaa arviointia varten viisi kertaa. Työnsä lautakunta on toteuttanut laaditun työohjelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin työohjelma 2025

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2025 ovat koulutusaloista sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden sekä catering. Muita painopistealueita ovat elinvoima- ja työllisyyspalvelut sekä opiskelijapalvelut. Arvioinnin yleisinä painopistealueina olivat kuntayhtymän strategiset tavoitteet, konserniohjaus, sisäisen valvonta, investoinnit ja talouden toteutumisen arviointi.

Kokousaika:	Arvioitavat asiat:	Arviointimenetelmä:
29.9.2025	Yleiskatsaus koulutuskuntayhtymän toimintaan ja talouteen Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma ja työohjelma Talousarvion toteutuminen 2025 Tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2026 Sidonnaisuudet	kuuleminen kuntayhtymän johtaja ja elinvoimajohtaja
19.11.2025	Sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden Elinvoima- ja työllisyyspalvelut/ koulutus- ja kehittämispalvelut yrityksille Tilintarkastuksen työohjelman esittely	kuuleminen kuuleminen, elinvoimajohtaja

5.2.2026	Catering (ruokailu) Uusi talousarvio 2026 ja tilinpäätösnäkymät, investoinnit Omistajaohjaus ja sisäinen valvonta	kuuleminen kuuleminen kuntayhtymän johtaja ja elinvoimajohtaja kuuleminen
19.3.2026	Tilinpäätöksen esittely ja toiminnallisten tavoitteiden läpikäynti suhteessa strategiaan / talousarvioon Opiskelijapalvelut Arviointikertomuksen valmistelu	kuuleminen kuntayhtymän johtaja ja talouspäällikkö kuuleminen
23.4.2026	Arviointikertomuksen hyväksyminen Tilintarkastajan raportointi Tilintarkastuskertomuksen käsittely	

Tarkastuslautakunta on tehtävänsä suorittamiseksi kuullut johtavien viranhaltijoiden selostukset vuoden 2025 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta ja toimialan ajankohtaisista asioista, vierailut koulutusyksiköissä sekä perehtynyt valtuuston ja hallituksen pöytäkirjoihin, vuoden 2025 talousarvioon, vuosien 2026-2027 taloussuunnitelmaan, vuoden 2025 tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen, ohjeisiin ja sääntöihin sekä tilintarkastusraportteihin. Tietolähteinä on käytetty lisäksi kuulemismateriaalia.

2. Edellisten vuosien arviointikertomusten huomioiden johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomuksessa ei ollut erityisiä huomioita, jotka olisivat vaatineet toimenpiteitä.

3. Valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

3.1. Yleistä kuntayhtymän taloudesta

Kuntayhtymällä vuosi 2025 toteutui talousarvion puitteissa. Kuntayhtymän tilikauden tulos oli -488.403 euroa tappiollinen ja ylijäämäksi muodostui 18.463 euroa, mikä oli 18.124 euroa muutettua talousarviota parempi. Konsernin tilikauden alijäämä oli -524.779 euroa (2024:529.873 euroa).

Investointeja toteutettiin 1,2 miljoonalla eurolla, kun investointimääräraha oli yhteensä 1,7 milj. euroa. F-rakennuksen peruskorjaus oli vuoden merkittävin investointikohde. Hankkeen toteuttamiskustannukset olivat 0,72 milj. euroa. Investointimäärärahoihin tehtiin muutoksia siten, että nettolisäys oli 426.000 euroa. Forssan Kuustossa opiskelijatyönä tehty FAI-5 omakotitalo myytiin vuonna 2025. Uutta opiskelijatyönä tehtävää omakotitalotyömaata ei käynnistetty vuonna 2025.

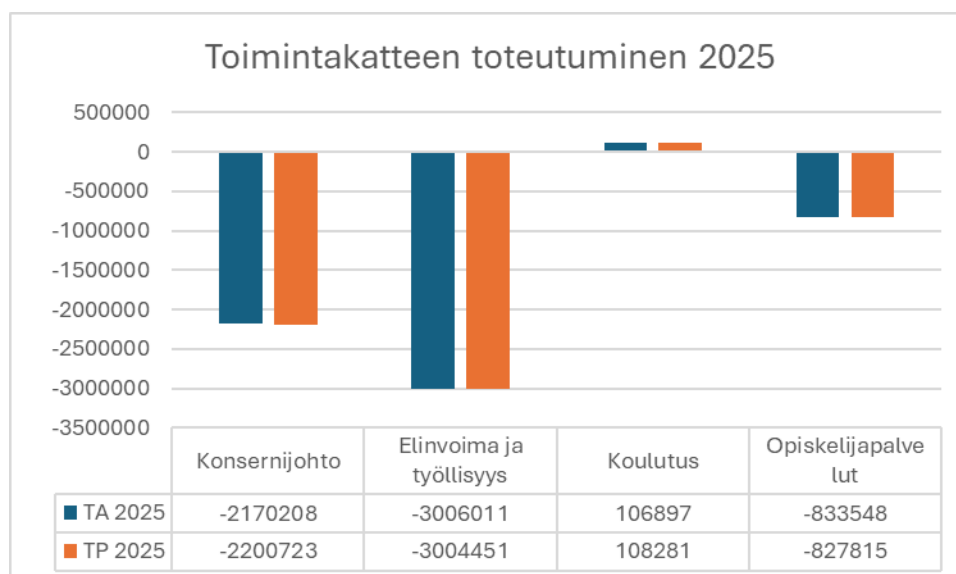
3.2. Talousarvion toteutuminen

Käyttötalouden tulosaluekohtaiset toimintakatteet on hyväksytty vuoden 2025 talousarvion tulosalueen sitoviksi määrällisiksi tavoitteiksi, joita ei saa ylittää. Tulosalueiden toimintakatetavoitteet saavutettiin kaikkien muiden tulosalueiden paitsi konsernijohdon osalta.

Käyttötalouden toteutuminen

Toimintatuotot alenivat -4,5 % vuoteen 2024 verrattuna. Toimintakulut kasvoivat vastaavasti 0,4 %:lla edellisvuodesta. Varausten muutosten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 18.463 euroa, mikä ylitti muutetun talousarvion ylijäämätavoitteen 18.124 eurolla.

Tulosaluekohtaiset toimintakatteet olivat vuoden 2025 talousarvion tulosalueen sitovia määrällisiä tavoitteita, joita ei saa ylittää. Konsernijohto ylitti toimintakatetavoitteen 30.515 eurolla. Alla olevassa kuviossa on esitetty tulosalueiden toimintakatteen toteutuminen (ei huomioitu kohdentamatonta rahoitusta).

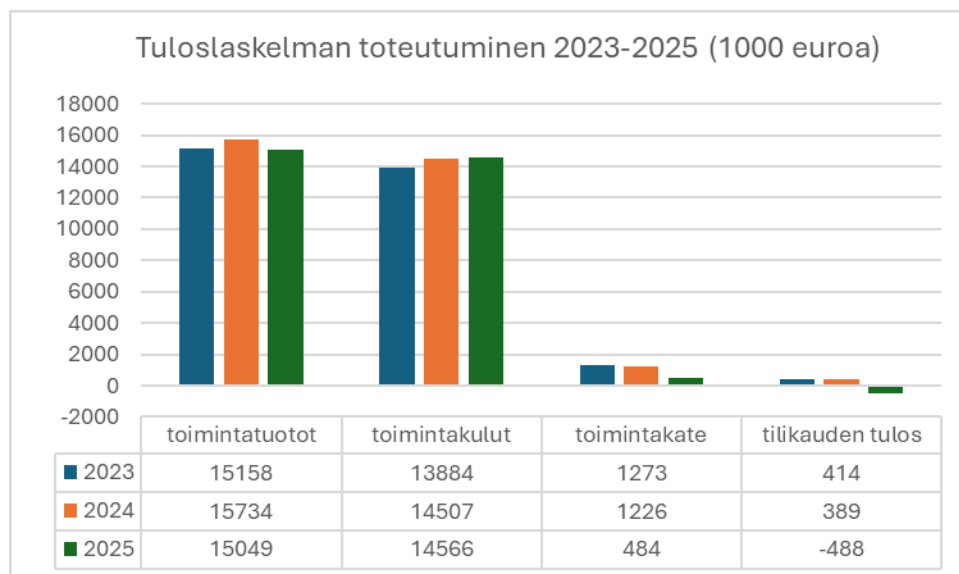

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Sitovana tavoitteena vuonna 2025 oli lisäksi, että koulutuskuntayhtymän on kyettävä kattamaan käyttöomaisuuden vuotuiset poistot vuosikatteella ja investointivarauksilla. Vuosikate vuonna 2025 oli 645.739 euroa. Investointivarauksia tuloutettiin 380.000 euroa ja poistoeroa 126.865 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 1.134.142 euroa, joten valtuuston asettama tavoite saavutettiin tilinpäätössiirtojen jälkeen. Vapaaehtoiset varaukset ovat nyt tehdyn tuloutuksen jälkeen käytetty. Toimintatuottojen osuus toimintakuluista (%) oli 103,3 %, kun vuonna 2024 osuus oli 108,46 %. Vuosikate oli poistoista 57 % (137 % v. 2024). Vuosikatteen tulisi kattaa poistot.

Valtionosuusrahoitus vuodelle 2025 oli kokonaisuudessaan 13.447.622 euroa, kun talousarviossa valtionosuusrahoituksen määräksi arvioitiin 13.394.708 euroa. Rahoituspäätös sisälsi harkinnanvaraista korotusta torninosturikoulutuksen järjestämiseen 120.000 euroa sekä 21.000 euroa työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämiseen ja kehittämiseen. Valtionosuusrahoitus uudistuu 1.1.2026 alkaen, jolloin rahoitus muodostuu perusrahoituksesta, suoriterahoituksesta sekä vaikuttavuusrahoituksesta.

Työllisyysalueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2025 työvoimakoulutuksen hankinta pysähtyi lähes täysin. Muutoksen vaikutus aiheutti Faktialle lähes 300.000 euron tulonmenetyksen. Toiminnan merkittävän muutoksen vuoksi käytiin sopeutustoimena yt-menettely taloudellisista ja tuotannollisista syistä. Korkotuottoja, joita oli budjetoitu 115.000 euroa, saatiin 160.635 euroa.

Tase ja rahoituslaskelma

Koulutuskuntayhtymällä ei ole pitkäaikaisia lainoja ja kassan riittävyys on 205 päivää. Omavaraisuusaste on 90 % ja lainat vuokravastuut vuonna 2025 on 0,86 milj. euroa (1,2 milj. euroa vuonna 2024). Investointien tulorahoitus oli 54 % vuonna 2025.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Toiminnan tuottojen osuus toimintakuluista pieneni valtionrahoituksen leikkauksen ja työvoimakoulutuksen kysynnän vähemmän vuoksi. Sopeutustoimia tehtiin taloudellisista ja tuotannollisista syistä.

Tulevina vuosina valtionrahoitukseen kohdistuu todennäköisesti leikkauspaineita, mihin tulee varautua toiminnan ja talouden suunnittelussa, jotta talous saadaan pidettyä tasapainossa.

Talouden tunnuslukujen valossa koulutuskuntayhtymän talous ja rahoitusrakenne on kuitenkin vielä vakaa. Kuntayhtymän taseen tunnusluvut ovat hyvällä tasolla. Tarkastuslautakunta muistuttaa, että vuosikate ei kattanut poistoja (55 %) ja vapaaehtoiset varaukset on käytetty.

3.3. Konsernitavoitteet

Talousarviossa vuodelle 2025 ei ole asetettu erityisiä tavoitteita konserniyhtiö Faktia Oy:lle ja Fokka Säätiö sr:lle. Vuoden 2025 talousarviossa todetaan, että määritellyt tavoitteet koskevat myös yhtiötä soveltuvin osin ja yhtiön toiminnan tulee olla taloudellisesti kannattavaa. Tytäryhteisön toiminnassa keskeistä on, että sitä toteutetaan yhtiöjärjestyksen ja normaalien osakeyhtiölain tarkoittamien liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Kuntayhtymässä noudatetaan yhtymävaltuuston 23.5.2018 hyväksymää konserniohjetta. Yhtymähallituksen puheenjohtajalla ja yhtymäjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus Faktia Oy:n hallituksen kokouksissa. Kuntayhtymän elinvoimajohtaja toimii Faktia Oy:n toimitusjohtajana.

Faktia Oy:n toiminta oli kannattavaa ja liikevaihto laski hieman vuodesta 2024. Vuoden 2025 liikevaihto oli 2,04 milj. euroa (2,2 milj. euroa vuonna 2024) ja tilikauden tappio -11.923 euroa, kun voitto oli 135.833 euroa vuonna 2024. Liikevaihtotavoite (2,15 milj. euroa) alittui 5,2 %:lla. Työvoimakoulutus ei toteutunut siten, kun talousarviossa arvioitiin. Toimintakertomuksen mukaan Faktia Oy:n henkilöstövuokrauspalveluita tuotetaan Forssan, Hämeenlinnan ja Riihimäen seudulla. Henkilöstöpalvelut ovat keskeinen osa Faktian liiketoimintaa. Henkilöstövuokrauksen nähdään vahvistavan koulutuskonsernin palveluita ja olevan yhtenä tekijänä mahdollistamassa opiskelijoiden työllistymistä.

Fokka Säätiön tilikauden alijäämäksi muodostui -24.453 euroa. Toiminnan tuotot lähes kaksinkertaistuivat ja henkilöstökulut lähes kolminkertaistuivat edellisestä vuodesta 2024. Fokka Säätiö tuottaa erityisesti nuorten palveluja ja oman toimintansa kautta osallistuu mm. syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien ohjaamiseen ja tukemiseen. Seudullinen ohjaamotoiminta jatkui Forssassa, Jokioisilla, Tammelassa ja Ypäjällä. Kunnat rahoittavat ohjaamopalvelun kokonaisuudessaan. Virtapajat tuotti lisäpalveluna myös nuorten työpajatoimintaa. Pajatoiminnassa nuorten kanssa etsitään omaa suuntaa, koulutusta ja työmahdollisuuksia, harjoitellaan arjen taitoja sekä sosiaalisia tilanteita ja liikutaan yhdessä. Toimitusjohtajana on 1.8.2023 alkaen toiminut Maaria Silvius. Vuoden 2025 lopussa säätiöllä oli yhdeksän työntekijää.

Yhteispalvelupiste Virtaamo avattiin tammikuun alussa 2025 Forssan Torikeskuksessa. Yhteispalvelupiste sijaitsee TyöHämeen toimiston välittömässä läheisyydessä, mikä tuottaa synergiaetua. Säätiössä on parhaillaan käynnissä ensimmäinen ESR-rahoitteinen hanke, Monikulttuurisuudesta voimaa työelämään. Hankkeen toiminta-aika on 1.12.2024 - 28.2.2027 ja hanke on edennyt suunnitellusti. Hankkeen pääasiallisena tavoitteena on maahanmuuttajataustaisten henkilöiden palveluiden kokoaminen ja kehittäminen työllistymisen tukemiseksi ja työelämävalmiuksiin.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Konserniyhteisöjen taloudelliset tavoitteet eivät kaikilta osin toteutuneet. Fokka säätiön vuosi 2025 toteutui merkittävästi alijäämäisenä.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan Faktia Oy onnistui toiminnassaan heikosta suhdannetilanteesta huolimatta. Fokka Säätiö toiminta laajeni merkittävästi, mikä näkyi erityisesti kasvavina henkilöstökuluina.

4. Valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

4.1. Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Talousarvion tavoitteet vuodelle 2025 rakennettiin oppilaitoksen strategiatyön tuloksena. Lähtökohtana on ollut jaottelu Euroopan laatu järjestelmärakenteen (EFQM) mukaan. Talousarvion strategiset tavoitteet ja mittarit on linjattu kuntayhtymätasolle ja pitävät sisällään sekä laadulliset, määrälliset että taloudelliset tavoitteet.

Seurattavat mittarit:

- oppilaitoksen opetus ja opetusjärjestelyt ovat laadukkaita: opiskelijatavoite vähintään 3,8: tavoite toteutui (4,3).
- 75 %:lla valmistuvista opiskelijoista on tiedossa heti työpaikka: tavoite toteutui tutkinnon suorittaneista työllistyi 75 %; (Vipunen), 82 % (2024) ja 78 % (2023).
- vähintään 1130 opiskelijavuotta: tavoite toteutui (1338).

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kaikkien sitovien seurattavien mittareiden tavoitteet toteutuivat. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota olennaiseen työllistymistilanteen heikentymiseen edellisestä vuodesta. Tarkastuslautakunta toteaa, että seurattavien mittareiden asettamisessa noudatettaisiin realistisuusperiaatetta. Tarkastuslautakunta ehdottaa, että yksi seurattavana mittarina voisi olla esimerkiksi suoritettujen tutkintojen määrä, mikä on yksi valtionrahoituksen määräytymisperuste.

4.2. Strategiset tavoitteet

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän strategian 2023-2025 ”Vastuussa hyvästä tulevaisuudesta” mukaan koulutuskuntayhtymän tehtävä on varmistaa osaavan työvoiman saaminen seudulla. Sen tulee olla aktiivinen, osallistava ja laadukas. Painopistealueita omistajaohjauksen mukaisesti ovat:

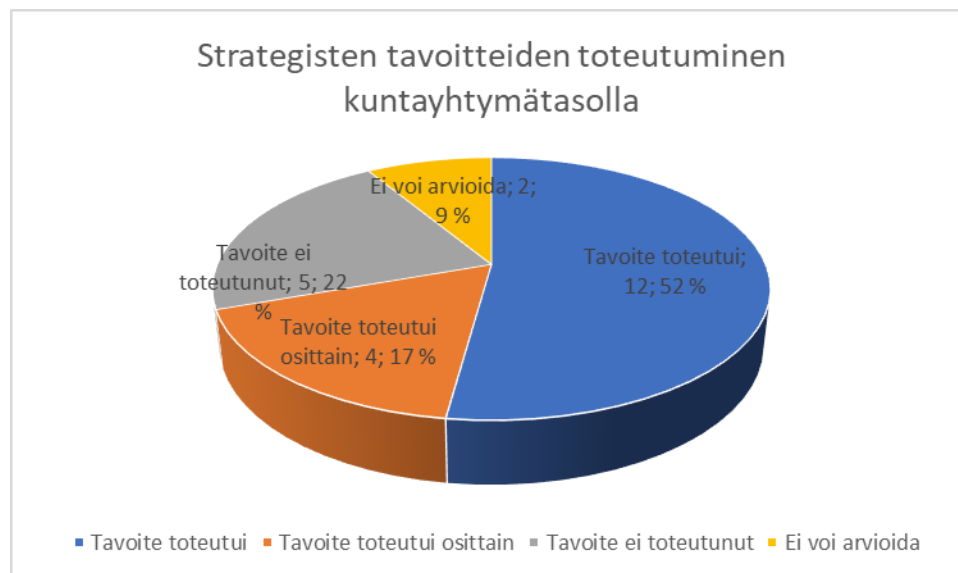
1. Vahva ja dynaaminen yhteys seudun yrityksiin toimijoihin
2. Markkinoinnin ja viestinnän tehostaminen
3. Toiminta syrjäytymisen ehkäisyssä
4. Ilmasto- ja kiertotalousteemat
5. Teknologia
6. Kilpailukyvyyn vahvistaminen.

Toiminnan rahoituspohjan turvaamiseksi sekä opiskelijoiden hankinta että yhtiön liikevaihdon kehitys on turvattava. Koulutuskuntayhtymän opiskelijamäärästä nuorten osuus laskee ikäluokan pienemisen vuoksi ja aikuisten matala koulutustaso vaatii toimia. Seudun yritykset tarvitsevat työvoimaa. Koulutuskuntayhtymä toimii osin myös valtakunnallisesti.

Toimintakertomuksen mukaan kaikissa strategisissa painopistealueissa päästiin eteenpäin. Sertifiointeja uudistettiin kertomusvuonna. Ekokompassin ulkoinen arviointi tehtiin syksyllä ja saimme sertifiointin jälleen kolmevuotiskaudeksi. Myös Great Place to Work -sertifikaatti uusittiin ja sen monissa painopisteissä myönteinen kehitys oli henkilöstön palautteen mukaan selkeää.

4.3. Strategisten tavoitteiden toteutuminen kuntayhtymätasolla

Strategisten tavoitteet on asetettu seuraaville osa-alueille: 1) Asiakkaat ja vaikuttavuus, 2) Henkilöstö, osaaminen ja kehittyminen, 3) Toiminnan laatu ja palvelut ja 4) Resurssit ja talous. Alla olevassa kaaviossa on esitetty yhteenveto strategisten tavoitteiden toteutumisesta yhtymätasolla.

Asiakkaat ja vaikuttavuus

Tavoitteista valmistuneista työttömäksi jää enintään 8 % ei toteutunut, kun työttömäksi koulutuksen päätyttyä oli jäänyt 14 %. Asiakastyytyväisyyskyselyyn, tyytyväisyys opintojen aloitusvaiheessa, vastausprosentti 50 % ei toteutunut. Vastausprosentti oli 39 %.

Jatko-opintoihin (amk) siirtyi 6 % valmistuneista eli tavoite 4 % toteutui. Opiskelijapalautteiden keskiarvo sekä työpaikkakyselyiden yleisarvosana toteutuivat reippaasti tavoitetta paremmin.

Henkilöstö, osaaminen ja kehittyminen

Työelämäjakso päivien tavoite 2-3 päivää ei toteutunut. Työelämäjaksoja kertyi 1,8 päivää. Koulutuspäivien tavoitteet eivät myöskään täysin toteutuneet. Osaamiskartoitukseen vastasi 90 % henkilökunnasta, kun tavoitteena oli, että kaikki vastaavat. Kaikki työntekijät eivät osallistuneet tekoälykoulutukseen. Osallistujamäärää ei raportoitu. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota koulutuspäivien toteutumisen määrään. Tarkastuslautakunta suosittaa käyttämään aikaa työelämään tutustumiseen. Työelämään tutustuminen antaa opetukseen uutta käytännön näkökulmaa.

Ajattelua yrittäjyydestä ja yrittäjämäisestä toiminnasta mitattiin yrittäjyyttä vahvistavien tekojen määrällä. Tavoitteena oli 100 tekoa ja yrittäjyyttä vahvistavia tekoja dokumentoitiin kaikkiaan 120. Hyvä työyhteisö tavoitteen, eri tiimien kesken on helppo tehdä yhteistyötä, tavoite oli 65 %. GPTW (Great Place to Work) kyselyssä tulos oli 70 %.

Toiminnan laatu ja palvelut

Tavoitetta näyttöjen toteuttaminen työelämässä (85 %) ei voitu arvioida, kun järjestelmä ei mahdollistanut luotettavaa tietoa ja mittariarvoa ei näin ollen ole saatavilla.

Kestävän tulevaisuuden sertifiointi, Ekokompassi sertifiointi sekä GPTW sertifiointi saatiin uusittua vuonna 2025. Sähköinen opintotoimisto toteutui eli paperisia tutkintotodistuksia ei annettu.

Resurssit ja talous

Tavoite, osaamisen tiimin ammatillisten ohjaajien työajan suuntaaminen työelämässä oppimisen ohjaamiseen, ei toteutunut. Tavoitteena oli, että työelämässä ohjaamiseen käytetään 20 % työajasta, kun toteutuma oli 12 %.

Tulosaluekohtaisia toimintakatetavoitteita noudatettiin ja poistot vuosikatteella ja investointivarausten purkamisella. Molemmat tavoitteet toteutuivat. Tasapainoisessa taloudessa poistot saadaan katettua vuosikatteella.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Strategisten tavoitteiden voidaan todeta toteutuneen hyvin kuntayhtymätasolla. Opiskelijapalautteet ovat hyvää tasoa ja valmistuneet työllistyvät vielä kohtuullisen hyvin, vaikka työllisyystilanne on heikentynyt.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota aktiiviseen yhteistyöhön työelämän kanssa. Työelämäpalautteet ovat olleet erinomaisia.

4.4 Oppilaitoksen toiminnan arviointi

Kasvatusalan selvityksen mukaan opiskelijat tulevat laajalta alueelta. Valmistuneiden opiskelijoiden työllistymistä seurataan aktiivisesti ja näkymä on, että valmistuneet työllistyvät hyvin. Koulutusala tekee aktiivista yhteistyötä työelämän kanssa ja työpaikkaohjaajan palautteet ovat erinomaisia (KTO 4,8, KAO 4,6 /5). Opiskelijapalautteet ovat molemmissa tiimeissä 4,8/5.

Food & Bakery -tiimi on uusi. Muutosten yhteydessä ruokapalvelussa luovuttiin esihenkilöstä. Tiimin organisointi vaatii vielä selkiyttämistä. Tiimi vastaa toiminnan prosesseista. Tiimin muina haasteina yksiköstä saadun tiedon mukaan ovat opiskelija- ja vieraskielisten opiskelijoiden määrä. Autonomista organisoitumista arvostetaan, kun tiimillä on laajat päätöksenteko- ja kehittämisvaltuudet.

Opiskelijat ovat menestyneet taitajakisoissa. Vuonna 2025 kolme kokkiopiskelijaa pääsi finaaliin taitajakisassa. Onnistumisia ovat mm. yksilölliset opintopolut ja henkilökohtainen ohjaus sekä yhteisöllinen oppimisympäristö. Kouluruokailun olosuhteisiin, ruokailuun varattuun aikaan ja ruoan riittävyyteen ollaan tyytyväisiä. Opiskelijoista 66 % syö päivittäin koululounaan.

Sosiaali- ja terveysalalta saadun selvityksen mukaan koulutusosalalla huolehditaan nuorten syrjäytymisen ehkäisystä, tuetaan opiskelijoita ja mahdollistetaan yksilölliset opintopolut. Koulutusosalalta vuosittain työllistyy yli 71 % valmistuneista opiskelijoista ja osa opiskelijoista jatkaa opintoja ammattikorkeakoulussa. Opiskelijapalautteet ovat erittäin hyvää tasoa, mm. lähtöpalautteet 4,51 (asteikolla 1-5). Koulutuksia kehitetään myös työelämän tarpeisiin, mm. ergonomiakoulutukset, ensiapukoulutukset sekä potilaan tilanarvioinnin menetelmäkoulutukset.

Elinvoima- ja työllisyystulosalueelle kuuluu neljä tiimiä Avain-tiimi, KiPu-tiimi, Food & Bakery -tiimi sekä työelämäpalveluiden tiimi. Ruokapalveluissa synergiaetua ja tehokkuuden edistämistä haetaan opetuksen tiimin kanssa. Kiinteistöpalveluissa toteutettiin energiatehokkuutta lisääviä toimia. Työelämäpalvelut -tiimi kehittää kuntayhtymän työelämäyhteistyötä sekä Faktian toimintaa. Vastuualueena on lisäksi

si yhteistyö työvoima-alueiden kanssa sekä työvoimakoulutusten ja maahanmuuttajakoulutusten koordinointi.

Tarkastuslautakunta tutustui sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden sekä ravintola- ja cateringalan opetustiloihin. Saadun selvityksen ja tutustumisen perusteella tarkastuslautakunta toteaa, että koulutusaloilla on hyvät puitteet ja välineet opetuksen järjestämiseen.

Tarkastuslautakunta kuuli opiskelijapalveluiden katsauksen. Opiskelijapalvelut on moniammatillinen vastuualue, joka tuottaa opiskelijoille palveluita, jotka auttavat ja tukevat opiskelijoiden opintojen etenemistä siten, että he valmistuvat ammattiin. Opiskelijapalvelut koostuu Opinto- ja uraohjauksen tiimistä, Oppimisen tuki-tiimistä ja OhO-tiimistä.

Haasteena ovat erityisesti opiskelijat, jotka ovat käyneet kotikoulua yläasteen aikana. Työaika menee noin 20 %:lle opiskelijoista, joilla on monenlaisia haasteita. Opiskelijoiden tukimuotoja ovat mm. moniammatillinen asiantuntijaryhmä, alueellinen ohjausryhmä sekä OmaHämeen ohjausryhmä. Tarjolla on myös TUVA-koulutusta, joka sisältää kokeiluja eri ammattialoilla ja työelämässä. Lisäksi tarjotaan asuntolaan tuleville opiskelijoille asuntolakursseja.

Erityisopiskelijoita oli 9.3.2026 tilanteessa eri koulutusaloilta kaikkiaan 112. Opintojen etenemistä ja poissaoloja seurataan. Tarjolla on myös ohjattu paja -toiminta opiskelijoille, jotka lopettavat koulunkäynnin. Poissaolojen jatkuessa toimintaan Ohjaavan läsnäolon tukemisen suunnitelman mukaan. Kuulemisessa ovat mukana mm. vastuuopettaja, kuraattori, huoltaja ja alaikäinen. Vuonna 2024 järjestettiin 53 kuulemistilaisuutta ja 29 kuulemisen seurantatilaisuutta. Kuulemiseen jätti saapumatta neljä opiskelijaa ja kaksi erosi itse kuulemistilaisuudessa. Opiskelijoista 41 jatkoi opintojaan tai muulla ratkaisulla eteenpäin.

Yhteistyötä opiskelijoiden tukemiseksi tehdään yksilöllisten opiskelijahuollon toimijoiden Fokka Säätiön vetotiimin, OmaHämeen sekä uraohjaus TyöHämeen kanssa.

Tarkastuslautakunnan arviointi:

Opiskelijapalautteet ovat hyvää tasoa. Myös työpaikkaohjaajan ja opiskelijan palautteet kasvatustaloudella ovat erinomaisia. Kokkiopiskelijat ovat menestyneet taitajakilpailussa. Ruokapalveluissa synergiaetua haetaan opetuksen tiimin kanssa. Tarkastuslautakunta toteaa, että koulustustoiminta on vaikuttavaa. Koulutusaloilla on käytettävissä hyvä puitteet ja välineet opetuksen järjestämiseen.

Opiskelijapalveluiden toiminta kuuluu kaikille opiskelijoille, vaikka merkittävä osa työpanoksesta menee niiden opiskelijoiden tukemiseen, joilla opinnoissa ja elämässä on haasteita. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan erityisen tuen toimenpiteillä on saavutettu hyviä tuloksia.

5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Yhtymähallitus hyväksyy vuosittain Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän käyttösuunnitelmat, joka sisältää sisäisen valvonnan ohjeistuksen. Talousarviossa asetetaan vuosittain määrälliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista seurataan tilikauden aikana ja tilinpäätöksessä. Osa tavoitteista on asetettu valtuustoon nähden sitoviksi.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä tulee muuttumaan vuoden 2026 alusta lukien. Uusi rahoitusmalli vahvistaa rahoituksen kannustimia siten, että opiskelijat suorittaisivat opintoja, valmistuisivat ja valmistumisen jälkeen työllistyisivät ja siirtyisivät jatko-opintoihin.

Toimintakertomuksen mukaan sisäinen valvonta on vuonna 2025 toiminut riittävän laajasti, eikä merkittäviä puutteita ole havaittu. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja eivät havainneet seikkoja, jotka osoittaisivat merkittäviä puutteita sisäisessä valvonnassa. Kaikki esihenkilöt ovat valvoneet hallituksen hyväksymien ohjeiden toteutumista. Keskitetty viranhaltijapäätösten tekeminen tulosalueiden johtajille on tuonut riittävät resurssit hyvän hallintotavan toteutumiseksi virallisessa päätöksenteossa ja mahdollistanut tarkemman sisäisen valvonnan.

Riskejä kartoitetaan laatimalla kolmen vuoden välein kattava selvitys, johon jokaisen henkilöstön jäsenen toivotaan vastaavan. Riskikartoitus tehtiin huhtitoukokuussa 2025 ja vastausprosentti 86 oli hyvää tasoa. Riskikartoituksella kartoitettiin seuraavia osa-alueita: kemialliset ja biologiset vaaratekijät, fysikaaliset vaaratekijät, työn ja työpaikan ergonomia, työhyvinvointi, tapaturmat, ympäristön suojeleminen, tietosuojat ja etätyöskentely. Kartoituksen perusteella ei noussut esille välittömiä toimia edellyttäviä riskejä. Logistiikan ja nostoalan opetustilojen osalta esiin tuli muutamia kehittämistarpeita. Lisäksi tulee muistuttaa tietoturvalisistä työskentelystä sekä ergonomisesta työskentelytavasta.

Tietosuoja ja tiedonhallinta on yksi kriittisistä riskitekijöistä. Henkilöstön tietosuojaosaaminen ja tietojärjestelmien kokonaisuus ovat yhä kriittisempi osa organisaation toimintaa. Koulutuskuntayhtymä osallistui marraskuussa Digi- ja väestötietoviraston järjestämään Taisto-harjoitukseen. Harjoituksen perusteella tehtiin kehittämistoimenpiteitä ja täsmennettiin kriisiohjeistusta ja -vastuita.

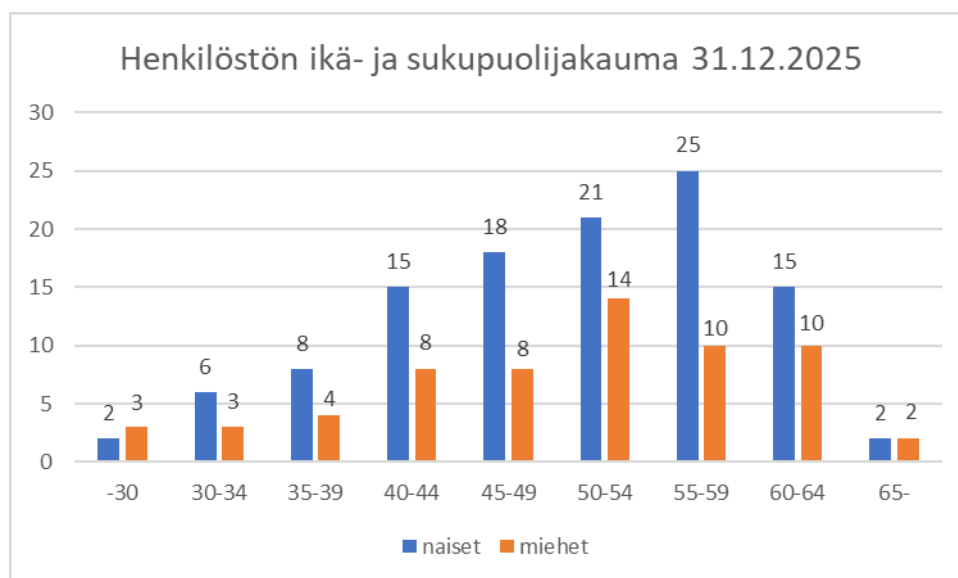
Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistukseen ja rahoituksen liittyvään epävarmuuteen. Tarkastuslautakunnan mukaan toiminnallisena riskinä on ikäluokkien pieneneminen. Lisäksi toiminnallisena ja taloudellisena riskinä on toimintaympäristön muutokset sekä globaalit konfliktit.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tietosuoja ja tiedonhallintoasiat on tunnistettu. Taisto-harjoituksen johtopäätöksensä tehtiin kehittämistoimia kuten täsmennettiin ohjeistuksia ja vastuita. Tarkastuslautakunta toistaa esityksensä, että riskiarviointia tehtäisiin vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä kolmen vuoden välein tehtävän kattavan selvityksen lisäksi.

6. Henkilöstö

Henkilöstön kokonaismäärä oli tilikauden päättyessä 174 (179 vuonna 2024), josta opetushenkilöstön osuus oli 65 % ja muun henkilöstön 35 %. Osa-aikaisia työntekijöitä oli 24. Vakinaisen henkilöstön osuus oli 75 % (vuonna 2024 osuus oli 75 %). Kuntayhtymässä on ollut vuoden aikana siviilipalvelusta suorittava henkilö sekä työkokeilijoita. Seuraavassa kuviossa on esitetty henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma.

Kuntayhtymä käyttää rekrytoinneissa Kuntarekryn sähköistä palvelua. Vuoden 2025 aikana haettiin henkilökuntaa 16 virkaan/toimeen. Eläkkeelle siirtyi neljä työntekijää eli 2,29 % henkilöstöstä (3,35 % vuonna 2024).

Sairauspoissaolopäiviä kertyi vuonna 2025 yhteensä 1.881 kalenteripäivää (10,8 pv/henkilö), kun poissaoloja vuonna 2024 oli yhteensä 1.689 (10,6 pv/henkilö). Henkilöstöstä 36 %:lla ei ollut yhtään sairauslomapäivää vuonna 2025. Koulutus- ja kuntayhtymän työterveyshuolto oli järjestetty Suomen Terveystalo Oy:ssä. Työterveydenhuollon kokonaiskustannukset vuonna 2025 olivat 152.234 euroa eli 887 euroa/työntekijä. Vuonna 2024 kustannukset olivat 155.272 euroa eli 864 euroa/työntekijä.

Työtaturmia sattui vuonna 2025 kaikkiaan 38 eli yli kolme kertaa enemmän kuin vuonna 2024. Henkilöstöraportissa ei ole annettu selontekoa tapaturmien syistä. Tapaturmien määrässä tulisi tavoitella nollatoleranssia eli ei yhtään tapaturmaa.

Henkilöstökustannukset olivat yhteensä 10,0 milj. euroa (10,19 milj. euroa vuonna 2024) vuonna 2025, jossa vähennystä -1,81 % edellisestä vuodesta. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on 68,7 % (70,2 % vuonna 2024).

Great Place to Work -hyvinvointikyselyn 60 kysymykseen 70 % vastaajista (73 % vuonna 2024) vastasi kokonaisuutena positiivisesti. Kyselyn vastausprosentti oli 81,1 % (81,7 % vuonna 2024). Kattavan tutkimuksen perusteella Great Place to Work -sertifikaatti saatiin uudistettua.

Vuoden 2025 GPTW tuloksien tulkintaan otettiin käyttöön manager access-työkalu, joka mahdollistaa tiimikohtaisten tulosten tarkastelun ja tulosten vertailun koko talon tuloksiin sekä osalla tiimeistä vertailun tiimin aikaisempien vuosien tuloksiin. Tulosten perusteella tiimit asettavat tiimikohtaiset kehittämiskohteet.

7. Yhteenveto vuoden 2025 tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan koulutuskuntayhtymä on valmistautunut tulevaan rahoitusuudistukseen sekä toimintaympäristön muutoksiin etupainotteisesti. Näin ollen vuoteen 2025 sisältyi sekä uudelleenorganisoitumista että talouden sopeuttamista. Työllisyysalueiden toiminnan käynnistyminen vuoden 2025 alussa romahdutti työvoimakoulutuksen kysynnän. Taloudelliset vaikutukset edellyttivät välittömiä toimia. Vuoden 2025 loppupuolella käytiin yt-neuvottelut tuotannollisista ja taloudellisista syistä.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä uudistuu vuoden 2026 alusta lukien. Uuden rahoitusmallissa painoarvoa on sillä, miten hyvin opiskelijat suorittaisivat opintoja, valmistuisivat ja valmistumisen jälkeen työllistyisivät ja siirtyisivät jatko-opintoihin.

Koulutuskuntayhtymän vuosi 2025 toteutui 18.463 euroa ylijäämäisenä. Toimintatuotot vähenivät lähes 0,7 milj. euroa vuodesta 2024. Toimintakulut pysyivät kuitenkin lähes vuoden 2024 tasolla. Koulutuskuntayhtymän talous on edelleen vakaa ja tase on vahva. Vanha talous mahdollistaa tulevaisuuteen suuntaavan sopeutumisen muuttuvaan toimintaympäristöön.

Opiskelijapalautteet ja opiskelijoiden motivaatio ovat hyvää tasoa. Valmistuneiden opiskelijoiden työllistyminen on heikentynyt yleisen heikon suhdanteen takia.

Tarkastuslautakunta toteaa kuulemisten perusteella, että koulutusaloilla on hyvät puitteet ja välineet opetuksen järjestämiseen.

Sairauspoissaolojen määrä 10,8 kalenteripäivää/työntekijä oli edellisen vuoden tasoa (10,6 kalenteripäivää/työntekijä). Palkallisia sairauspoissaolopäiviä toteutui kuitenkin vähemmän kuin vuonna 2024. Tapaturmien määrä sitä vastoin kolminkertaistui edellisestä vuodesta. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tulisi tavoitella nolla tapaturmaa -tilannetta.

Vapaaehtoiset varaukset on käytetty ja tilinpäätökset tulevat olemaan jatkossa alijäämäisiä. Talouden kantokyvyn ylläpitäminen vaatii tarkkaa resurssien ja talouden hallintaa. Tarkastuslautakunta uskoo, että kuntayhtymä pystyy vastamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kuntayhtymä on saavuttanut sille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet hyvin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kuntayhtymän taloutta ja hallintoa on hoidettu taitavasti ja pitkäjänteisesti. Kuntayhtymän toiminta on proaktiivista, innovatiivista ja nojaa vahvasti strategiaan. Oppilaitoksessa on hyvä henki, toiminta on laadukasta ja vaikuttavaa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan koulutuskuntayhtymän toimintaa on kehitetty ennakoivasti toimintaympäristön muutoksiin ”Askeleen edellä - edelläkävijän asenteella.” Koulutuskuntayhtymä on alueensa ykköskouluttaja!

8. Johtopäätökset ja allekirjoitukset

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin vuonna 2025.

Tilintarkastaja on antanut 23.4.2026 tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2025. Kertomus ei sisällä huomautuksia. Tilintarkastaja on esittänyt tilinpäätöksen 2025 hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille vuoden 2025 osalta. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen.

Tarkastuslautakunta esittää lämpimät kiitoksensa koko kuntayhtymän henkilökunnalle alueen ihmisten hyväksi tehdystä työstä sekä kiittää viranhaltijoita esittelyistä.

Forssassa 23. huhtikuuta 2026

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tarkastuslautakunta

Eeva Lääveri
puheenjohtaja

Tea Jaakkola
varapuheenjohtaja

Taito Lehmusta
varajäsen

Olli Salomäenpää
jäsen